

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 19. septembar 2012. godine
Br. ref.: RK298/12

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

U

slučaj br. KI56/12

Podnosilac

Shkelqim Devolli
Blerim Devolli
Ismet Bojku

**Ocena ustavnosti odluke Okružnog suda u Prištini, Ka. br. 417/11,
od 23. marta 2012. god.**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama, sudija i

Podnosilac zahteva

1. Zahtev su podneli g. Shkelqim Devolli, g. Blerim Devolli i g. Ismet Bojku (podnosioci zahteva). G. Shkelqim Devolli je zastupljen od strane g. Gani Tiganija i g. Andrew Friedmana, advokati, i g. Blerim Devolli je zastupljen od strane g. Virtyta Ibrahimage i g. Benjamina Chewa, advokati, dok je g. Ismet Bojku zastupljen od gđe. Iliriane Osmani-Serreqija, advokat.

Osporena odluka

2. Podnosioci zahteva osporavaju odluku Okružnog suda u Prištini, Ka. br. 417/11, od 23. marta 2012, koja je uručena njima 30. marta 2012. god.

Predmetna stvar

3. Podnosioci zahteva da su gorenavedenom odlukom povređena njihova prava zagarantovana Evropskom Konvencijom za Zaštitu Ljudskih Prava i Sloboda (u daljem tekstu: EKLJP), preciznije član 6. (Pravo na pravično suđenje).
4. Štaviše, podnosioci zahtevaju od Suda da uvede privremen mere, iz razloga da “*Očigledno je da podnosioci zahteva ne mogu biti osuđeni za neko navodno krivično delo na osnovu predstavljenih dokaza. Glavni pretres bi bio neopravdan i rezultovao bi daljom štetom u reputaciji podnosioca zahteva i nemogućnost da nastave uspešno poslovanje. Ova šteta bi bila neprihvatljiva za podnosiocce zahteva.*”

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 22 i 27. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo od 15. januara 2009. god. (br. 03/L-121), (u daljem tekstu “Zakon”) i na Pravilu 54, 55 i 56 (2) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: “Poslovnik o radu).

Postupak pred Sudom

6. Dana 23. maja 2012. god., podnosioci su podneli zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 5. jula 2012. god., predsednik je imenovao sudiju Almiro Rodrigues kao Sudiju izvestioca i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija Robert Carolan (predsedavajući), Enver Hasani i Kadri Kryeziu.
8. Dana 17. jula 2012. god., Sud je zahtevao od podnosilaca zahteva da dostave Sudu odluku Okružnog suda u Prištini, Ka. br. 417/11, od 22. marta 2012. god.
9. Dana 19. jula 2012. god., Sud je obavestio Okružnog suda u Prištini o Kancelariju Specijalnog Tužilaca o podnosilac zahtevu.
10. Dana 20. jula 2012. god., podnosilac je dostavio Sudu odluku Okružnog suda u Prištini, Ka. br. 417/11, od 22. marta 2012. god.
11. Dana 19. septembra 2012. god. veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i izneo Sudu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

12. Dana 8. juna 2011. god., Specijalni Tužilac je podneo optužnicu (PPS br.376109) Okružnog suda u Prištini.
13. Dana 25. novembra 2011. god., Potvrdni sudija je delimično potvrdio optužnicu protiv podnosilaca zahteva (Ka. br. 417/11). Podnosioci zahteva su uložili žalbu protiv rešenja o prihvatljivosti dokaza i rešenja o potvrđivanje optužnice, doneto od strane Veća troje sudija Okružnog suda u Prištini.

14. Dana 22. marta 2012. god., Veće troje sudija Okružnog suda u Prištini je odbilo kao neosnovanu žalbu podnosioca zahteva (Ka. br. 417/11). Okružni sud u Prištini je utvrdio da “to je do glavnog pretresa da proceni eventualne implikacije člana 157.1. ZKPK, i da obezbedi da pravedne postupak.”

Tvrđnje podnosioca zahtev

15. Podnosilac zahteva navodi sledeće:

(i) Povrede prava da se suočava sa svedocima, član 6.3 (d) EKLJP

- Podnosioci zahteva tvrde da: Kancelarija Tužioca je svoju odluku zasnovao na podnošenju optužnice (i sud je, takođe zasnovao svoju odluku, delimično) na osnovu poslanog pisma od strane pravnog predstavnika g. Adrian Shatku ili, jednom prilikom i sam g. Shatku. Tužilaštvo nije uključilo g. Adrian Shatku u listu mogućih svedoka za glavnu raspravu, mada su njegova navodna pisma glavni dokaz na kojima je Kancelarija Tužioca zasnovala svoju optužnicu. Zahtev Kancelarije Tužioca da obaveže g. Shatku da odgovori na pozive za integraciju od strane vlasti je bio odbijen od strane Stejt Departmenta Sjedinjenih Američkih Država, tako da efektivno ne postoji mogućnost da će g. Shatku učestvovati na glavnoj raspravi kao svedok. Tužilaštvo nema drugih dokaza o g. Shatkjevom ubeđenju ili tački gledišta, osim za pitanje pisma. Odluka da se podnese optužnica bez dokaza, znajući da g. Shatku neće biti svedok na glavnoj raspravi i da odbrana neće nikad imati priliku da ospori g. Shatka na suđenju, predstavlja jasno kršenje člana 6. stav 3. tačka d.

(ii) Povredu načela smatranja nevinim, član 6.2 EKLJP

- Podnosilac zahteva tvrdi da: *“Podnosilac zahteva je obezbedio dokaze Tužiocu o tome da g. Shatku nema nikakve navode prema podnosiocu zahteva. Osim ovog, podnosilac zahteva je obezbedio Tužiocu dokaze da je 50,000.00 Evra plaćeno od strane podnosioca zahteva. I, zbog ovog razloga navodi da je kompanija Dardafon DOO oštećena, nisu istiniti. Tužilaštvo nije razmotrilo ove dokaze. Šta više, tužilaštvo nije uključilo ključne dokaze date od strane okrivljenih u dosije Tužioca, u cilju obmane pretresnog sudija u uverenju da je optužnica dobro osnovana.”*

(iii) Javno gonjenje

- Podnosilac zahteva tvrdi da: *“Tužilaštvo je doprinelo u javnoj kampanji protiv podnosilaca zahteva. Poštovano ime kompanije „Devolli“ Group DOO (proizvodna i trgovinska kompanija) u kojoj je podnosilac zahteva akcionar koji je uključen u ovom slučaju, iako ova kompanija nema nikakve veze sa slučajem. Ovaj ogroman publicitet slučaja je stvorio osnovu za javnu pravdu koja će biti otežana i imaće ozbiljne predrasude.”*

Ocena prihvatljivosti zahteva

16. Sud naglašava da može odlučivati o prihvatljivost zahteva samo ako je podnosilac zahteva dokazao da je on/ona iscrpeo sva delotvorna pravna sredstva koja su mu na raspolaganju po važećem zakonu.
17. Član 113.7 Ustava propisuje da: “Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva pravna sredstva, regulisana zakonom.”

18. S druge strane, član 47.2 Zakona propisuje da *“Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva.”*
19. Načelo subsidijarnosti zahteva da podnosilac zahteva iscrpi sve proceduralne mogućnosti u redovnim postupcima kako bi se izbeglo kršenje Ustava ili ako ih ima, da ispravi takva kršenja osnovnih prava.
20. Obrazloženje za iscrpljenje pravnih sredstava je da priušti nadležnim organima, uključujući i sudove, mogućnost da spreče ili isprave navodnu povredu Ustava. Pravilo se zasniva na pretpostavci da će pravni poredak na Kosovu obezbediti efikasan pravni lek za kršenje ustavnih prava. Ovo je važan aspekt principa subsidijarnosti Ustava (vidi, između ostalog, Rešenje o neprihvatljivosti Kl41-09 AAB-RIINVEST 000, iz Prištine protiv Vlade Republike Kosovo od 27. januara 2010. god. i, *mutatis mutandis*, ESLJP, Selmouni protiv Francuske, br. 25803/94, odluka od 28. jula 1999. god.).
21. U stvari, kao opšte pravilo, Ustavni sud će intervenisati samo gde postoje kršenja u tumačenju Ustava ili kada zakoni nisu u saglasnosti sa Ustavom, ali samo kada su iscrpljena sva pravna sredstva regulisana zakonom
22. U tom smislu, podnosioci zahteva tvrde da su kršenja počinjena tokom krivične istrage, pretpretresnoj fazi krivičnog postupka koji je još u toku.
23. Kao što je i gorenavdeno, podnosilac zahteva tvrdi da je bilo: (1) povrede prava da se suočava sa svedocima, član 6.3.(d) EKLJP, (2) povrede načela da se smatra nevinim, član 6.2 EKLJP, i (3) javno gonjenje.
 - (1) Povreda prava da se suočava sa svedocima, član 6.3.(d) EKLJP,
24. Član 6.3.(d) EKLJP propisuje da:

“Svako ko je optužen za krivično delo ima sledeća minimalna prava: d) da ispituje svedoke protiv sebe ili da postigne da se oni ispituju i da se obezbedi prisustvo i saslušanje svedoka u njegovu korist pod istim uslovima koji važe za one koji svedoče protiv njega.”
25. Ustavnog suda smatra da tvrdnja podnosioca zahteva o povredi člana 6. EKLJP je neprikladna i prevremena.
26. Stvari, član 6. EKLJP se odnosi na pravično suđenje. Krivični postupak je još u preliminarnoj fazi, gde diskusija o osnovanoj sumnji da su počinili krivično delo se fokusira na član 5. EKLJP, koji se odnosi novembraa pravo na slobodu i sigurnost lica.
27. Stoga, tvrdnje na osnovu člana 6. bi trebalo da se odnose na pretres, koji će biti, ili tokom pretresa, kao i kada se žali na presudu.
 - (2) povreda načela da se smatra nevinim, član 6.2 EKLJP
28. Podnosilac zahteva tvrdi da Tužilaštvo *“tužilaštvo nije uključilo ključne dokaze date od strane okrivljenih [podnosilaca zahteva] tužilaštvu, u cilju obmane pretpretresnog sudije u uverenju da je optužnica dobro osnovana”*.
29. Tako da, podnosilac zahteva zaključuje da je bilo povrede člana 6.2 EKLJP, koji propisuje da:

“ Svako ko je optužen za krivično delo smatraće se nevinim sve dok se ne dokaže njegova krivica na osnovu zakona.”

30. To je do pretresnog Veća da oceni ne samo dokaze na koje se osniva sumnja nego i svedočenje drugih svedoka i materijalne dokaze koje su stranke predstavile tokom pretresa.
31. Stoga, argumenat da neki dokazi predstavljeni od strane podnosilaca zahteva nisu ispravno ocenjeni ili dostavljeni od strane Tužioca je, samo za sada, privremen.
32. U ovom konkretnom slučaju, Sud je primetio da je slučaj još u toku pred redovnim sudom, gde bi podnosilac zahteva bio u mogućnosti da se žali pred pretresnim sudijom u vezi sa navodnim povredama njegovih prava tokom pretpretresnog perioda. Tako da, Sud smatra da još nema konačne odluke koja bi bila osporena pred ovim sudom (vidi Lutfi Dervishi, Ocena ustavnosti odluke Okružnog suda u Prištini: Kp. br. 196/2009, od 8. juna 2009. god., PPS. br. 02/2009, P. br. 309/10, P. br. 340/10, KA. br. 278/10 i KA. br. 309/10, od 1. marta 2011. god., P. br. 309/10, P. br. 340/10, KA. br. 278/10 i KA. br. 309/10, od 27. aprila 2011. god., Rešenje o neprihvatljivosti od 12. decembra 2011. god.).
33. Stoga, podnosilac zahteva nije iscrpeo sva pravna sredstva, uključujući i poslednju instancu, na raspolaganju po primenjivom zakonu, kako je zahtevano članom 113.7 Ustava i članom 47. (2) Zakona.

(3) Javno gonjenje

34. Podnosilac zahteva tvrdi da: “ Postupak je blisko praćen od strane štampe (...) Ogroman publicitet slučaja je stvorio osnovu za javnu pravdu koja će biti otežana i imaće ozbiljne predrasude”.
35. Sud poziva se na član 48. Zakona koji propisuje da: “*Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ*”.
36. Štaviše, pravilo 36.2 (d) propisuje da: “*Sud odbacuje zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi: da podnosilac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju*”.
37. U ovom slučaju, podnosilac nije objasnio kako i zašto, i koja su mu prava povređena.
38. Prema tome, zahtev je očigledno neosnovan i kao takav treba odbiti.

Ocena zahteva o privremenim merama

39. Podnosioci zahteva takođe su zahtevali uvođenje privremenih mera, jer “*glavni pretres bi bio nepotreban i rezultirao bi daljem oštećenjem ugleda tužitelja i bilo bi nemoguće nastaviti sa uspešnim poslovanjem. Ova šteta bi bila nepopravljiva za tužioce*”.
40. Zakon propisuje da “*Ustavni sud (...) može doneti odluku o primeni privremenih mera u slučaju u odnosu na neko pitanje koje je predmet postupka (...)*”.
41. Sudu druge strane, pravilo 54.1 Poslovnika o radu propisuje da “*Uvek kada upućivanje nije rešeno pred Sudom (...),strana može zahtevati uvođenje privremenih mera*”.

42. Sud zaključuje da je zahtev neprihvatljiv i kao takav zahtev za privremene mere je bespredmetan i treba odbiti.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 47.2 Zakona i pravilom 56.(2) Poslovnika o radu, na svom zasedanju održanom 19. septembra 2012, jednoglasno

ODLUČIO

- I. DA ODBACI zahtev kao neprihvatljiv;
- II. DA ODBACI zahtev za privremene mere;
- III. Ova odluka će biti dostavljena stranama i objavljena u Službenom listu, u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona.
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Almiro Rodrigues

Predsednik Ustavnog suda

Prof. dr Enver Hasani